

המפלת התיבה פרק שלישי נדה

כ"ט.

עין משפט
נר מצוה

פ א ב ג מ י פ"י מהל
אסוריו קודם הל"ו וע"ש
סמך לאון ק"ק טו"ש י"ד
ס"י קל"ט ספ"י י"ז
פ ד מ י"ג ע"ש מהל
ע"ש טו"ש ע"ש ספ"י ט'
פ ה ה מ"י פ"א מהל
מחזורי פסכה הל' י"ז
פ ו מ"י פ"י מהל אסוריו
צ"ל הל"ט'
פ ז מ"י פ"א מהל
מחזורי פסכה הל"ו י'
פ ח מ"י פ"ד מהל
צבורות הל"ג וע'
השגות וע"ש סמך עש"ן י"א
טו"ש י"ד סמך עש"ן ספ"ק
ד:

תוס' הרא"ש

ר' יוסי אומר משיצא כתקנו
מאי קאמר. פ"ש"י וכו' ס"ד
דמסורס ברובא לאו ילוד
הוא ומפרש רב פפא ר' יוסי
איווקא דתיק קאי הא
דקאמר דהתיק הראש
פוטרי קאמר ר' יוסי משיצא
רובו כתקנו דאפילו כתקנו
בעי רובא ומיהו גב
במסורס נמי הוי כילוד
ברובו ורב דביד פריך ליה
לרב פפא דמשמע ליה
(כלומר דלפי דבריו רב פפא
ר' יוסי לא קאי איווקא)
ד"ע"כ ר' יוסי לא קאי
איווקא דתיק דאי"כ הו"ל
למימר אפי' כתקנו עד
שיצא רובו אבל מדקאמר
משיצא משמע שבא להקל
דבקל הוי לידה טפי
ואתמיהא י"א קאי
מאי דקאמר ת"ק יצא
מחוקך מסורס משיצא רובו
(כלומר אלא) [נמוך] ס"ד
מעיקרא מקמי דרייק בר
פפא קאמר ר' יוסי משיצא
כתקנו אז מהני רוב אבל
מסורס לא מהני רוב אי"כ
אז לא בא ר' יוסי להקל
והו"ל למימר עד שיצא
רובו כתקנו. וי"ל דהא לא
קשה ליה משום ד' יוסי
לא קאי אמאי דקאמר ת"ק
(כלומר) דלפי פשטי הברייתא
מקמי דאיידי רב פפא דתיק
איידי במחוקך [ואן] מסורס
משיצא רובו הוי זה כילוד
קאמר ר' יוסי אני אומר
דוקא משיצא רובו כתקנו
אבל רב פפא משיגיה דבריו
ת"ק הא כתקנו הראש פוטרי
אי איתא ד' יוסי (אתא)
[עלה] קאי הו"ל למימר עד
שיצא רובו כתקנו הילכך
משני רב זביד ר' יוסי אומר
משיצא כתקנו לחיים דהיינו
משיצא רוב ראשו ומיקל ר'
יוסי וחשיב ליה בקל ילוד
טפי מת"ק. ולא כמו
שפ"ח מחיים בר קיימא
אבל בפלג אין הראש פוטרי
דלפי [והן] אמאי איתותב
שמואל בבכורות דקאמר
אין הראש פוטרי בפלגים
בפ' יש בכורו הא איכא ר'
יוסי והא דקאי כותיה:
תשב לזכר ולנקבה ולנדה.
ותמיהא אמאי תשב שבוטעם
לנקבה והא ספק ספיקא
הוא דשמא לא לידה ואת"ל
לידה אימור זכר הוא
ובפ"ק דב"ק משמע שיש
לנו להקל בספק ספיקא גבי
שליא שיצתה מקצתה ביום
הראשון וי"ל דאי"כ אם
תראה ביום ל"ד ותחזור
ותראה ביום מ"א אמרינן
בנמרא דמשום חששא דוכר
מקולקלת עד יום מ"ח
ואמאי (לא) הוה מקולקלת
דשמא לא לידה כלל ואת"ל
לידה אימור נקבה הוא
אלא דואי לא אמרינן הא

ה"נ אמר רב פפא כתנאי יצא מחותך או מסורס בו' מאי קאמר.
דאין סברא דכרוב שלם ומסורס או כרוב כתקנו ומחוקך
לא הוי לרבי יוסי כילוד וקאמר רב פפא דגרסינן צברייתא מחוקך
ומסורס הא מחוקך וילא כתקנו הראש פוטרי ולרבי יוסי אין הראש
פוטרי והיינו פלוגתא דרבי יוחנן
ורבי אלעזר: **מבבבב** דבמסורס
רובו נמי לא פוטרי. וא"ת ולמא ר'
יוסי אתא למימר דלפני כתקנו צעינן
רוב ואין הראש פוטרי וה"ה דבמסורס
נמי סגי כרוב וי"ל דל"כ הוה ליה
לרבי יוסי למימר אפילו כתקנו עד
שיצא רובו והוה משמע שצ"ל להחמיר
לכך משני רב זביד מדקאמר ט' משיצא
רובו כתקנו ולא קאמר עד שיצא
משמע דרבי יוסי צ"ל להקל וה"ק יצא
מחוקך מסורס או פוטרי ר' יוסי מקיל
וקאמר (או עד שיצא) כתקנו לחיים
פירוש מה שחשוב חיים דהיינו רוב
ראשו כמפרש צברייתא בסמוך ר'
יוסי אומר משיצא רוב ראשו ורבינו
זננאל פירש לחיים צר קיימא דדוקא
צר קיימא הראש פוטרי ר' יוסי לא
צנפליס וקשה ל"כ אמאי איתומב
שמואל פרק יש בכור (בכורות דף מו):
כיון דרבי יוסי קאי כותמיה:

תשב לזכר ולנקבה ולנדה. אע"ג

דהוי ספק ספקא תשב
לנקבה דאי מטהרת לה טעומת
נקבה משום ספק ספקא הכי נמי
נצטנה אם רלחה בל"ד ומ"א מספק
ספקא ולא נחוש לזכר והוי מרי קולי
דסתמן אהדי אודפרשנין לעיל ט'
(ד' כד): ומיהו צטונה צגמ' מחמירין
אע"ג דאיכא כונה ספיקי:
וְזוּ הוּאִי וְאֵם טַנְפָּה. וכגון שלם
שמהם הצטונה צגון ולם
שמהם אימור טנפה וילדה:

אימר
קאמר יצא מחותך ומסורס משיצא רובו הרי זה כילוד הא כתקנו הראש פוטרי
רבי יוסי אומר משיצא כתקנו לחיים תניא נמי הכי יצא מחותך ט' (או) מסורס
משיצא רובו הרי זה כילוד הא כתקנו הראש פוטרי ר' יוסי אומר משיצא כתקנו
לחיים ואיזהו כתקנו לחיים משיצא רוב ראשו ואיזהו רוב ראשו ר' יוסי אומר
משיצא צדעיו אבא חנן משום ר' יהושע אומר משיצא פדחתו וי"א משיצאו
קרני ראשו: **בתנאי** "המפלת ואין ידוע מהו תשב לזכר ולנקבה אין ידוע אם
ולד היה אם לאו תשב לזכר ולנקבה ולנדה: **גמ'** ט"ו א"ר יהושע בן לוי העברה
נהר והפילה מביאה קרבן וגאבל הלך אחר רוב נשים ורוב נשים ולד מעליא
ילדן תנן אין ידוע אם ולד היה תשב לזכר ולנקבה ולנדה אמאי תשב לנדה
לימא הלך אחר רוב נשים ורוב נשים ולד מעליא ילדן ומתנאי בשלא הוחזקה
עוברת וכי קאמר ריב"ל יכשהוחזקה עוברת ת"ש בהמה שיצאה מלאה
ובאה ריקנית הבא אחריו בכור מספק ואמאי הלך אחר רוב בהמות רובו
בהמות ולד מעליא ילדן והאי פשוט הוא אמר רבינא משום דאיכא למימר
רוב בהמות וילדות דבר הפוטרי מבכורה ומעוטין וילדות דבר שאינו פוטרי
מבכורה וכל היולדות מטנפות וזו הואיל ולא טנפה אתרע לה רובא *אי כל
היולדות מטנפות הא מולא מטנפה בכור מעליא הוא אלא אימא רוב וילדות
מטנפות וזו הואיל ולא טנפה אתרע לה רובא *כי אתא רבין אמר
מתיב רבי יוסי ברבי חנינא טועה ולא ידענא מאי תיובתא מאי היא דתניא
אשה

צו ביום ריקנית: **כדור מספק.** שמה זה היה ולד והצד אחריו אינו כדור או שמה רוח הפילה והצד אחריו כדור מעליא הוא הילכך ספק הוא ויאלכל
צמומו לצעלים ולא לכהן דהמזויא מחזירו עליו הראיה: והאי פשוט הוא. ויאלכל כלל מוס: **מעטפות.** יוס אחד קודם לידה
כעין גליירי"א: **מסיב רבי יוסי.** אדרי יהושע צן לוי: **טועה.** ממנמתא דמיידי צאשה טועה שלא ידעה עת לידתה:
האשה

לחלק. הילכך אי לוח ה"א ואם לא נמנעו טומטוס אצל הכה מדה"ל
למכתב אדם תשלחו וכתיב זכר ונקבה ש"מ לרשא: **ואפילו הראש**
עמסה. אומותך קאי דהיכא דילא מחותך אפי' יצא הראש אין חשוב
ולד עד שיצא רובו: **אין הראש פוטרי צנפליס.** יצא ראש הנפל כגון

יולדת תאומים לצבעה אחד נגמרה
זורתו ואחד לא נגמרה זורתו וילא
ראש הנפל והחזירו ואח"כ יצא אחיו
הוי כדור לכהן שאין ראש הנפל פוטרי
את הצד אחריו ואין הצד הכורה ורבי
אלעזר ט' אית ליה דשמואל: **צנפלי**
נפשיה. ולא אמתנימין. ואיכא צינייהו
מאן דמתני לה אמתנימין משמע
דאמתותך קא פליגי ואיכא למימר
דלאמתן צנפליס אפי' ר' אלעזר מודה
דלית ליה דשמואל ומאן דמתני לה
צנפלי נפשיה משמע דאשגל נמי פליגי
ובדשמואל: **אין הראש כרוב צנפליס.**
יצא הראש אינו כילוד. ובנפל קאי דאי
צנן קיימא ליכא למ"ד דהא מתנימין
היא ונתא. יצא כדורו משיצא רוב ראשו:
כתקנו. ראש יצא תחלה וקאמר דבעינן
רובא וקשיא לר' יוחנן: **מאי קאמר.**
רבי יוסי משיצא כתקנו ט"ד דמסורס
כרובא לאו ילוד הוא: **מחוקך**
ומסורס. מחוקך ודך מרגלותיו:
הא כתקנו. דך ראש אפי' מחוקך
הראש פוטרי: **רובו כתקנו.** תרתייהו
בעינן במחוקך: **מסקיף לה רב זביד.**
לתיקולא דמתרעלין אליבא דרבי יוסי:
מכלל דמסורס רובו נמי לא פטר.
בתמיה. כיון דרבי יוסי נמי לאו דליוקא
קאי אלא אדקמני בגווה יצא מחותך
ומסורס משיצא רובו ועלה קאי דרבי
יוסי ואמר אע"ג דנפיק רובו צעינן
נמי כתקנו מכלל דמסורס רובו נמי
לא פטר בתמיה: **אלא אמר רב זביד.**
רבי יוסי דליוקא דתיק קאי דלמך
הא כתקנו הראש פוטרי ואע"ג
דמחוקך וקאמר ר' יוסי אין הראש
פוטרי אלא שיצא כתקנו וכשאר ולדות
שיולדן לחיים אצל מחותך אפילו
כתקנו אין הראש פוטרי: **כתקנו.**
אפי' מחותך הראש פוטרי: **מי שיצא**
כתקנו לחיים. הוא דראש פוטרי אצל
מחותך אפילו כתקנו צעינן רובו:
ידעין. טנפלי"ש: **קרני רובא.** גובה
ראשו שאכל העורף: **בתנאי** ואין
ידוע מסו. אם זכר אם נקבה אצל
ידעתה היא שהוא ולד: **לזכר ולנקבה.**
ימי טוהר דזכר וימי טומאה דנקבה:
אין ידוע אם ולד היה אם לאו ספק
לזכר ולנקבה ולנדה. כלומר כשתראה
תהא נדה שאין לה ימי טוהר דשמה
לאו ולד הוא. ובגמרא מפרש למה
הוזכר זכר הואיל ואין לה דם טוהר
דאי משום טומאת לידה הא קתני
נקבה: **גמ'** והפילה. ואינה יודעת
מה אם נפל אם רוח שהרי נפל
למים: **אמאי ספק לנדה.** יתיב לה
מיהא ימי טוהר דזכר: **שיצא מנאה.**
כשהיתה מעוברת יתה לאחא.

הגהות הבה"ח
גמ' אר"כ עברה נדה רובו
לעיל ת' ע"א: שם א' כל
היולדות. ענין זה מנובט ט'
ע"א:
גליון הש"ס
גמ' אר"כ עברה נדה רובו
לעיל ת' ע"א: שם א' כל
היולדות. ענין זה מנובט ט'
ע"א:
הגהות מהר"ב
רבינו שרירא
[א] תורה טעם וכו' דמקין
האליה דמפרי לעיל דף ט' ע"א
ט"ז:
לענין רש"י
טנפלי"ש [טנפלי"ש].
צדעיים.
גלייר"א. ליהא.

הראש רש"י
אין הראש פוטרי
בפלגים. כן שמונה שפוטרי
ראשו מי החזירו וקדמו אחיו
ויצא. מי חזרו לכהן שאין
ראש הנפל פוטרי עד שיצא
ראשו ורובו (בכורות סו).
עברה נדה והפילה. ואין
ידוע אם ולד הוא, מביאה
קרבן וגאבל. טמאת העוף
שלה נחלתה. ולא אמרינן על
הספק אלא אחיה נחלתה,
דלמא לאו ולד הוא וחולין
מלקחין כן ומלקחין חולין נכללו
(שערי יתו).

תר קולי דסתרי אלא מוקמינן כל חד וחד אודינה וטמאה שבוטעם משום חומרא דוכר. ואע"ג דבשמעא דטועה מחמירין אע"ג דאיכא כמה ספיקות יש לחלק היכא דנתחא כבר
לתורת טמאה: רוב היולדות מטנפות. האי שתוי הוי קודם לידה ולא כמו שנין דלעיל דהוי מיהו הולד עצמו. ומיידי בשלא שהתה בחון כ"א מעט דאם שהתה הרבה אימור טנפה וילדה: